

JUDr. Jozef Tekeli

Právnická fakulta

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Útvar hlavného kontrolóra obce

The Institution of the Head Municipality Supervisor

Abstract

The presented paper makes a juridical and scientific analysis of the status and duties of the Head Municipality Supervisor in the whole structure of municipality and its internal inspection system. The article aims at analyzing the deficiencies in the legal regulations being in force, which determine the activity of the department of internal control and inspection in municipalities, as well as improvement of the municipality internal inspection system, which could be brought by the newly approved legislation change at the level of de lege ferenda. The presented scientific contribution focuses on the institution and office of the Head Municipality Supervisor. The task of the paper is to discover actual, real and expected in the future state and the ways to improve the legislation determining the status of the Head Municipality Supervisor in the municipality system of internal control and inspection through clarification of the present legislative standards.

Key words: *Head Municipality Supervisor, municipality internal control, legislation on municipality internal inspection system.*

Urząd głównego inspektora gminy

Streszczenie

Prezentowane opracowanie dokonuje prawnej i naukowej analizy statusu i zakresu obowiązków głównego inspektora gminy w strukturze jej organów oraz wewnętrznym systemie kontroli. Artykuł ma na celu dokonanie analizy luk występujących w obowiązujących przepisach prawnych, które regulują działalność wydziału kontroli wewnętrznej i inspekcji w gminach, jak również udoskonalenia systemu wewnętrznej kontroli, która mogłaby zostać wprowadzona w drodze uchwalenia nowych regulacji ustawowych na poziomie de lege ferenda. Prezentowany artykuł skupia się na instytucji i biurze głównego inspektora gminy.

Celem pracy jest ustalenie aktualnego, rzeczywistego oraz pożądanego w przyszłości stanu prawnego, a także sposobów udoskonalenia ustawodawstwa określającego status prawnego głównego inspektora gminy w systemie wewnętrznej kontroli i inspekcji poprzez przedstawienie obecnych standardów ustawodawczych.

Słowa kluczowe: *główny inspektor gminy, kontrola wewnętrzna gminy, ustawodawstwo dotyczące systemu kontroli wewnętrznej gminy.*

Úvod

Zmyslom príspevku je teda analýza vybraných inštitútov platnej právnej úpravy vzťahujúcich sa k postaveniu hlavného kontrolóra obce v obecnej samospráve v rovine *de lege lata* a predstavenie konkrétnych návrhov *de lege ferenda* v tejto oblasti spoločenských vzťahov. Cieľom vedeckovýskumnej práce je vedecké poznanie reálne existujúcej právnej a spoločenskej skutočnosti. Tento príspevok je výsledkom realizácie cieľavedomého organizovaného vedeckého procesu poznávania so zámerom preniknutia do hĺbky a samotnej podstaty právnych javov, vzájomných vzťahov a procesov v systéme právnej úpravy vnútorného kontrolného systému v obecnej samospráve ako relatívne samostatného subsystému inštitútu kontroly vo verejnej správe. Význam príspevku spočíva v získaní nových vedeckých poznatkov o právnych javoch, právnych vzťahoch a procesoch na úseku vnútornej kontroly v samospráve ako súčasť všeobecnej časti správneho práva a vo formulovaní vlastných hodnotiacich záverov ohľadom postavenia a úloh hlavného kontrolóra obce vo vlastnom kontrolnom systéme územnej samosprávy na úrovni obcí. Týmto spôsobom má náš právny výskum prispieť nielen k vyššiemu stupňu možnosti poznania právnych aspektov vnútorného kontrolného systému v podmienkach obecnej samosprávy, ale na ich základe umožniť aj tieto právne aspekty meniť a usmerňovať, resp. aspoň prispieť k návrhom ich zmien.

1. Inštitucionálna základňa obecnej samosprávy

Inštitút územnej samosprávy je v ústavnom poriadku Slovenskej republiky predmetom úpravy predovšetkým štvrtej hlavy Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov (*d'alej len „Ústava Slovenskej republiky“*)¹. V zmysle Ústavy

¹ J. Jakab, *Normotvorný proces v územnej samospráve*, Bratislava: Justičná revue 2009, roč. 61, č. 3, s. 3.

Slovenskej republiky, základom územnej samosprávy je obec. Územnú samosprávu tvorí v Slovenskej republike obec a vyšší územný celok². Tak obec, ako aj vyšší územný celok môžeme charakterizovať ako subjekty verejnej správy neštátneho typu, ktoré zodpovedajúcu časť verejnej správy (samosprávu) vykonávajú prostredníctvom vykonávateľov (nositeľov) verejnej správy, ktorými sú v podmienkach územnej samosprávy orgány obce a orgány vyššieho územného celku³.

Podľa Ústavy Slovenskej republiky sú orgánmi obce obecné zastupiteľstvo a starosta obce⁴. Uvedený výpočet orgánov obce je taxatívny.

Právna úprava obecného samosprávneho zriadenia dôsledne rozlišuje medzi:

1. orgánmi obce – obecné zastupiteľstvo a starosta obce,
2. orgánmi obecného zastupiteľstva – napr. obecná rada, komisie obecného zastupiteľstva,
3. hlavným kontrolórom obce – za prvé dve samostatné skupiny je potrebné zaradiť hlavného kontrolóra obce, ktorý má tzv. *hybridné postavenie*, t. j. je *odborným voleným zamestnancom obce* so špecifickým statusom zameraným na výkon kontroly v podmienkach tej-ktorej obce. Hlavný kontrolór obce teda nie je orgánom obce, ale je obligatórnym zamestnancom obce, z čoho následne vyplýva množstvo odlišností v jeho právnom postavení, ale aj pri realizácii jeho úloh a zákonom zverených kompetencií.

Zmyslom právnej úpravy obecného zriadenia v Slovenskej republike je teda rozdelenie právomocí a kompetencií v územnej samospráve na úrovni obcí medzi:

- a) obecné zastupiteľstvo ako normotvorný a koncepčný orgán,
- b) starostu obce ako výkonný orgán a
- c) hlavného kontrolóra obce zabezpečujúceho relatívne univerzálny rozsah kontroly podľa osobitných procesnoprávných predpisov⁵.

2. Charakteristika postavenia hlavného kontrolóra obce

Zo samotného textu zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších

² Čl. 64 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov.

³ Porovnaj J. Machajová et al., *Všeobecné správne právo*, Bratislava: Bratislavská vysoká škola práva 2012, s. 82-85.

⁴ Čl. 69 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov.

⁵ J. Sotoláš, *Príručka hlavného kontrolóra obce. Rukoväť samosprávy*, Košice: Sotac 2004, s. 24, 63.

predpisov (*d'alej len „zákon o obecnom zriadení“*) nemožno vyvodit', či je funkcia hlavného kontrolóra zriaďovaná a obsadzovaná v každej obci obligatórne, teda či každá obec musí mať hlavného kontrolóra a táto nejasnosť vyvoláva v praxi aplikačné problémy. Dikcia zákona, zvlášť zaradenie voľby hlavného kontrolóra do ustanovenia § 11 ods. 4 písm. j) zákona, kde je demonštratívne vymedzená samosprávna pôsobnosť obecného zastupiteľstva, môže vyvolať dojem, že je na úvahe poslancov obecného zastupiteľstva, či v rámci výkonu ich samosprávnej pôsobnosti túto funkciu zriadia a obsadia.

Z dôvodovej správy k tomuto zákonnému ustanoveniu (v znení novely vykonanej zákonom č. 369/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o obecnom zriadení) však vyplýva opačný úmysel zákonodarcu, teda povinnosť každej obce mať hlavného kontrolóra: „Stanovuje sa povinnosť obce utvárať účinný systém kontroly a spôsobom ustanoveným v tomto zákone nielen zriadiť funkciu hlavného kontrolóra obce, ale ho aj zvoliť. Obec je tiež povinná vytvoriť vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na nezávislý výkon vnútornej kontroly“.

K tomuto záveru je možné dôjsť tiež využitím metódy systematického výkladu zákona o obecnom zriadení. V intertemporálnom ustanovení § 30a ods. 2 zákona je zakotvená povinnosť všetkých obcí a miest bez výnimky: „Obce, v ktorých hlavný kontrolór nie je zvolený, alebo obce, v ktorých nevykonáva činnosť hlavný kontrolór viacerých obcí, zvolia hlavného kontrolóra podľa tohto zákona v lehote do 1. januára 2005“.

Funkcia hlavného kontrolóra je teda obligatórnou funkciou v každej obci, každá obec má podľa zákona o obecnom zriadení mať hlavného kontrolóra.

De lege ferenda by bolo vhodné precizovať túto právnu úpravu a doplniť znenie zákona o jednoznačnú formuláciu povinnosti každej obce mať hlavného kontrolóra.

Ustanovenie § 18 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, z ktorého vyplýva povinnosť obce mať hlavného kontrolóra obce je však imperfektnou právnou normou, ktorá nezakotvuje žiaden postih pre obec za porušenie povinnosti ustanoviť funkciu hlavného kontrolóra obce. Takáto absencia sankcie má však vo viacerých prípadoch za následok neobsadzovanie funkcie hlavného kontrolóra obce, čo je predmetom kritiky odbornej verejnosti i aplikačnej praxe. V rovine *de lege ferenda* by podľa nášho názoru bolo vhodné uvažovať o zavedení vhodných sankčných mechanizmov pri porušení povinnosti ustanoviť v obci funkciu hlavného kontrolóra obce. Uvedená sankcia nemusí mať a priori charakter priameho finančného postihu, ale povahu rôznych obmedzení obce pri schvaľovaní rozpočtu obce alebo záverečného účtu obce, ktorých obligatórnou súčasťou v procese ich schvaľovania je podľa §

18f ods. 1 písm. c) zákona o obecnom zriadení aj odborné stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu i návrhu záverečného účtu obce. V rovine *de lege ferenda* by ako možná sankcia pre obec prichádzalo do úvahy aj obmedzenie čerpania návratných zdrojov financovania, keďže v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy hlavný kontrolór obce povinne preveruje dodržanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania obcou pred ich prijatím. Výpočet možných nami navrhovaných sankčných mechanizmov v tejto kapitole je len príkladný, ich konkrétna podoba by mala byť výsledkom legislatívneho procesu. Podľa stanoviska Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sa však s akoukoľvek sankčnou právnou úpravou vzhľadom na celkový charakter zákona o obecnom zriadení v tejto oblasti nepočíta⁶.

Hlavného kontrolóra obce nie je možné nahradiť iným individuálnym, ani kolektívnym subjektom (poslancom obecného zastupiteľstva, kontrolnou alebo inou komisiou obecného zastupiteľstva) a ani obchodnoprávnym vzťahom na zmluvnom základe, napr. zmluva o výkone kontrolnej činnosti s fyzickou alebo právnickou osobou a pod. Podľa § 18b zákona o obecnom zriadení môžu však obce alternatívne uvažovať o tzv. „spoločnom“ hlavnom kontrolórovi viacerých obcí⁷ na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy podľa § 20a zákona o obecnom zriadení, ako typu koordinačnej verejnoprávnej zmluvy uzavretej medzi subjektmi verejnej správy⁸. Ďalšou variáciou v porovnaní so štandardným režimom výkonu kontroly hlavným kontrolórom v slovenských obciach je možnosť zriadenia tzv. útvaru hlavného kontrolóra obce podľa § 18g zákona o obecnom zriadení.

3. Zriadenie útvaru hlavného kontrolóra obce

⁶ Tlačová správa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 08.08.2012 „...zákon o obecnom zriadení, ktorý ukladá obciam a mestám povinnosť mať kontrolóra, je nesankčný. Podľa zákona by mala byť táto funkcia zriadená v každej obci. Ministerstvo vnútra nemá žiadne kompetencie v tejto oblasti. Orgánom vykonávajúcim dozor nad zachovávaním zákonitosti v územnej samospráve je príslušná prokuratúra. Vzhľadom na celý charakter právneho predpisu o zmenách v tomto smere v súčasnosti neuvažujeme“.

⁷ J. Sotolář, *Zákon o obecnom zriadení. Komentár*, Košice: Sotac 2003, s. 244.

⁸ B. Cepek, *Niekoľko úvah nad možnou právnou úpravou uzatvárania verejnoprávnych zmlúv*, „Aktuálne problémy vo vývoji práva SR a ČR. Sympóziá, kolokviá, konferencie“, Bratislava: Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty Univerzity Komenského 2008, s. 53.

Predmetom tohto príspevku je práve vymedzenie podstaty, charakteru a činnosti útvaru hlavného kontrolóra obce. V príspevku predstavujeme aj niektoré názory *de lege ferenda* ohľadom fungovania tohto inštitútu kontroly v obecnej samospráve.

Obec si môže zriadiť útvar hlavného kontrolóra, ktorý je súčasťou obecného úradu⁹. Zákon o obecnom zriadení neukladá obci povinnosť zriadiť útvar hlavného kontrolóra. Jedná sa o možnosť obcí, ktorú však obce ani často nevyužívajú, vzhľadom na veľkosť slovenských obcí a nedostatok finančných prostriedkov. Jeho zriadenie má význam najmä vo väčších mestách, kde z kapacitných dôvodov nie je v možnostiach samotného hlavného kontrolóra vykonávať efektívne kontrolnú činnosť voči všetkým kontrolovaným subjektom podľa § 18d ods. 2 zákona o obecnom zriadení. Za týmto účelom je možné zriadiť útvar hlavného kontrolóra. Do útvaru sú zaradení ďalší zamestnanci obce, ktorí sú k dispozícii hlavnému kontrolórovi a ich pracovnou náplňou je výlučne kontrolná činnosť.

Útvar hlavného kontrolóra je začlenený do organizačnej štruktúry obecného úradu. Rozhodnutie o zriadení tohto útvaru ako aj rozhodnutie o počte jeho zamestnancov patrí do kompetencie starostu obce. Starosta obce v zmysle § 13 ods. 4 písm. d) zákona o obecnom zriadení vydáva organizačný poriadok obecného úradu. V prípade, že starosta rozhodne o zriadení útvaru hlavného kontrolóra a počte zamestnancov obce začlenených do tohto útvaru, informuje o tom podľa cit. zákonného ustanovenia obecné zastupiteľstvo obce.

Útvar hlavného kontrolóra však riadi a za jeho činnosť zodpovedá hlavný kontrolór obce. Útvar hlavného kontrolóra zabezpečuje odborné, administratívne a organizačné veci súvisiace s plnením úloh hlavného kontrolóra obce¹⁰.

Útvar hlavného kontrolóra tvoria zamestnanci obce a ich pracovnoprávne postavenie je dané zákonom o výkone práce vo verejnom záujme a Zákonníkom práce. Jediným subjektom so všetkými oprávneniami na výkon kontroly podľa osobitných zákonov je však vždy výlučne hlavný kontrolór obce. Ostatní zamestnanci obce pracujúci na útvare hlavného kontrolóra majú svoje kontrolné oprávnenia odvodené a založené výlučne v organizačnom poriadku, t. j. nerealizujú ich na základe zákona tak ako hlavný kontrolór obce¹¹.

Zbytočné obavy medzi hlavnými kontrolórmi obcí vyvolalo s účinnosťou od 01.04.2010 novelou č. 102/2010 Z. z. pozmenené ustanovenie citovaného § 18g zákona o obecnom zriadení, a to konkrétne jeho ods. 1, ktorý bol od tohto dátumu doplnený o slovné

⁹ § 18g ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.

¹⁰ § 18g ods. 2 a 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.

¹¹ J. Sotolář, *Průručka hlavního ...*, s. 77.

spojenie: „...ktorý je súčasťou obecného úradu“¹². Uvedené doplnenie vyvolalo neopodstatnenú obavu u hlavných kontrolórov obcí zo straty ich nezávislosti vo vzťahu k obecným úradom, konkrétne prednostom obecných úradov. Doplnené ustanovenie zákona o obecnom zriadení však nič nezmenilo na postavení hlavných kontrolórov obcí a ich zodpovednostných vzťahov v rámci štruktúry obecnej samosprávy. Doplnenie uvedenej dikcie rovnako nič nezmenilo ani na postavení a pracovnej podriadenosti zamestnancov obcí pracujúcich na útvaroch hlavných kontrolórov. Účelom zákonodarcu ani nebolo takéto účinky vyvolať. Zákonodarca len výslovne pomenoval stav, ktorý existoval aj pred účinnosťou novely. Každý útvar hlavného kontrolóra obce bol tak pred 01.04.2010, ako aj je po 01.04.2010 súčasťou príslušného obecného úradu, a to aj bez ohľadu na explicitné zakotvenie tejto skutočnosti priamo v zákonomnom texte.

Tento záver vyplýva z charakteristiky obecného úradu v zmysle § 16 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom¹³.

Obecný úrad najmä:

- a) zabezpečuje písomnú agendu orgánov obce a orgánov obecného zastupiteľstva a je podateľňou a výpravňou písomností obce,
- b) zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie obecného zastupiteľstva obecnej rady a komisií,
- c) vypracúva písomné vyhotovenia rozhodnutí obce,
- d) vykonáva nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia obce¹⁴.

Prácu obecného úradu riadi starosta. V obciach s väčším počtom zamestnancov môže byť zriadená funkcia prednostu obecného úradu¹⁵.

Organizáciu obecného úradu, počet zamestnancov a ich pracovné činnosti ustanovuje organizačný poriadok obecného úradu¹⁶.

¹² Porovnaj dikciu účinnú do 31.03.2010: „Obec môže zriadiť útvar hlavného kontrolóra“.

¹³ Pozn. autora: Dikcia § 16 ods. 1 pred 1.4.2010: „Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom“.

¹⁴ § 16 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.

¹⁵ § 16 ods. 3 a 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.

¹⁶ § 16 ods. 5 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.

Explicitné zakotvenie skutočnosti, že útvár hlavného kontrolóra je súčasťou obecného úradu v praxi znamená, že je organizačne a administratívne začlenený do obecného úradu, jeho organizáciu a počet zamestnancov ustanovuje organizačný poriadok obecného úradu, ktorý vydáva starosta obce. Po stránke pracovnoprávnej siete jeho zamestnanci podliehajú starostovi obce resp. prednostovi obecného úradu a vzťahujú sa na nich pracovnoprávne predpisy tak, ako na všetkých ostatných zamestnancov obce; po obsahovej stránke (pracovná náplň ich činnosti) však riadi ich prácu hlavný kontrolór obce, nie starosta obce resp. prednosta obecného úradu.

Citované ustanovenia § 16 ods. 3 a 4 zákona o obecnom zriadení sa teda nevzťahujú na útvár hlavného kontrolóra obce, ktorý podľa § 18g ods. 2 zákona o obecnom zriadení riadi a zodpovedá zaň hlavný kontrolór obce. Uvedené je dané špecifičnosťou úloh, ktoré pre hlavného kontrolóra obce tento úrad plní. Vyplýva to aj z postavenia hlavného kontrolóra obce ako nezávislého a nestranného kontrolného orgánu, ktorému v rámci kontrolnej činnosti podlieha napokon aj samotný obecný úrad ako kontrolovaný subjekt. V uvedenom zmysle je potrebné vnímať vzťah § 18g ods. 2 k § 16 ods. 3 a 4 zákona o obecnom zriadení ako vzťah ustanovenia špeciálneho k ustanoveniu všeobecnému¹⁷.

Úlohou tohto útvaru je kontrolná činnosť v obci podľa schváleného plánu kontrolnej činnosti a pokynov hlavného kontrolóra. Za nesprávnu a zákonu odporujúcu je potrebné označiť takú prax, keď je zamestnancom útvaru hlavného kontrolórovi zverená aj iná administratívna agenda, mimo zákonom stanovených úloh v § 18f zákona o obecnom zriadení.

V rovine *de lege ferenda* je vhodné uvažovať o zavedení zákonnej povinnosti určiť, či obec zriaďuje útvár hlavného kontrolóra obce a určiť jeho štruktúru na celé funkčné obdobie už pred vyhlásením voľby hlavného kontrolóra obce a uvedené zohľadniť aj v uznesení o vyhlásení voľby hlavného kontrolóra obce. Pre náležitý výkon funkcie hlavného kontrolóra obce vo väčšej samospráve je totiž rozhodujúce, či obec zriadila útvár hlavného kontrolóra obce a s akým početným personálnym obsadením. Podľa platného právneho stavu totiž v súčasnosti o samotnej existencii útvaru hlavného kontrolóra obce a jeho štruktúre rozhoduje výlučne starosta obce, čo vo viacerých prípadoch v praxi narúša rovnováhu del'by moci v obecnej samospráve. Rozhodnutie starostu obce o organizačnej zmene spočívajúcej v zrušení útvaru hlavného kontrolóra obce môže vo veľkej samospráve celkom paralyzovať fungovanie

¹⁷ I. Veverková, *Systém kontroly v podmienkach územnej samosprávy – hlavný kontrolór obce*, „Právo pre ROPO a obce v praxi“ 2011, roč. IV, č. 10, s. 10.

vnútorného kontrolného systému. Napriek skutočnosti, že od 01.04.2010 zavedenú výhradnú kompetenciu starostu obce vydávať organizačný poriadok obecného úradu považujeme za pozitívnu, odporúčame v rovine *de lege ferenda* prehodnotiť možnosť opätovného zverenia kompetencie vo vzťahu k útvaru hlavného kontrolóra obce obecnému zastupiteľstvu, a to spolu s novou povinnosťou rozhodnúť o zriadení útvaru a jeho štruktúry už pred vyhlásením voľby hlavného kontrolóra obce. Zmeniť počas funkčného obdobia hlavného kontrolóra obce štruktúru útvaru hlavného kontrolóra obce by mohlo obecné zastupiteľstvo iba so súhlasom hlavného kontrolóra obce.

Vhodnosť uvedenej výnimky je podľa nášho názoru determinovaná špecifickosťou úloh kontrolnej organizačnej zložky v celkovej štruktúre obecného úradu a lepšie zodpovedá zodpovednostným vzťahom v obecnej samospráve. Vo sfére prípadných zodpovednostných právnych vzťahov totiž platí, že hlavný kontrolór obce predkladá výsledky kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu, ako kolektívnemu orgánu obce, ktorému je zverená časť výkonu územnej samosprávy v obci¹⁸. V rovine obsahovej náplne kontrolnej činnosti a zodpovednosti za ňu je teda zodpovednosť hlavného kontrolóra obce daná výlučne vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu.

Záver

Ciele a zámery preloženého príspevku sme vymedzili v hypotézach príspevku. V zmysle vytýčených úloh mal príspevok predstavovať ucelenú právnu a vedeckú analýzu postavenia a úloh hlavného kontrolóra obce v celkovej štruktúre obecnej samosprávy i v jej vnútornom kontrolnom systéme so zameraním na inštitút útvaru hlavného kontrolóra obce. Cieľom našej práce bolo jednak analyzovať, aké nedostatky vykazuje terajší platný právny poriadok na úseku fungovania útvaru hlavného kontrolóra v obecnej samospráve a jednak aké zlepšenia vnútorného kontrolného systému v obecnej samospráve by mohla nová právna úprava v rovine *de lege ferenda* priniesť. Zmyslom nášho príspevku mala byť teda analýza inštitútov platnej právnej úpravy vzťahujúcich sa k postaveniu hlavného kontrolóra obce v obecnej samospráve v rovine *de lege lata* a predstavenie konkrétnych návrhov *de lege ferenda* v tejto oblasti spoločenských vzťahov.

¹⁸ J. Sotoláš, *Samospráva obce. obecné zriadenie na Slovensku*, Košice: SOTAC 2011, s. 86.

Pri porovnaní výsledkov dosiahnutých v procese spracovania príspevku vo vzťahu k takto definovaným cieľom sa domnievame, že predložený príspevok má predpoklad splniť vymedzené očakávania a dosiahnuť kritéria kladené na tento druh vedeckovýskumnej práce.

V príspevku sme analyzovali niektoré všeobecné inštitúty fungovania slovenskej územnej samosprávy (jej elementárnu organizáciu) na úrovni obcí a poskytli sme teoretický pohľad na kontrolný systém v podmienkach obecnej samosprávy. Z tejto abstraktnej roviny sme postupným prechodom od všeobecného k osobitnému upriamili našu vedeckovýskumnú činnosť na rozbor vnútornej kontroly v územnej samospráve na úrovni obcí, a to v súlade s vytýčenou témou najmä na inštitút útvaru hlavného kontrolóra obce.

V príspevku sme analyzovali relevantné právne predpisy a zohľadnili dostupnú literatúru venujúcu sa zvolenej téme. Takáto vedeckovýskumná činnosť nás následne viedla nielen k interpretácii zákonného textu, ale aj k formulovaniu vlastných hodnotiacich záverov k platnej právnej úprave a v konečnom dôsledku k prezentovaniu návrhov *de lege ferenda* na zvolenom úseku spoločensko-právnych vzťahov.

Na základe dosiahnutých a v príspevku obsiahnutých výsledkov nášho vedecko-právneho výskumu záverom konštatujeme, že inštitút útvaru hlavného kontrolóra obce v slovenskej obecnej samospráve vykazuje viaceré nedostatky. Tieto nedostatky sú determinované vo viacerých prípadoch jednak nedokonalosťou doterajšej právnej úpravy, a jednak sú vo viacerých smeroch podmienené charakterom a faktickými materiálno-technickými podmienkami súčasného fungovania slovenskej obecnej samosprávy. Platná právna úprava tak vyvoláva viaceré pochybnosti, interpretačné nejasnosti a aplikačné pochybenia vo vzťahu k inštitútu hlavného kontrolóra obce.

Poukázanie na konkrétne nedostatky a naše návrhy *de lege ferenda* sú obsiahnuté v centrálnych kapitolách príspevku. Za kľúčové návrhy *de lege ferenda* abstrahujúc z obsahu príspevku považujeme záverom v súhrne predovšetkým:

- formulovanie vhodných sankčných mechanizmov pri porušení povinnosti obce ustanoviť v obci funkciu hlavného kontrolóra obce a
- prehodnotenie možnosti opätovného zverenia výhradnej kompetencie vo vzťahu k zriadeniu/zrušeniu útvaru hlavného kontrolóra obce obecnému zastupiteľstvu.